

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ : ความหวังใหม่ของ สปป.ลาว

อุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมที่เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว จากการเข้ามาสำรวจ ลงทุน และพัฒนาเหมืองแร่ของทั้งนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ รวมถึงการส่งออกแร่ที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ คาดว่าในปี 2549 สปป.ลาว จะมีรายได้จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3 ในปี 2548 อันเป็นผลจากโครงการลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล สปป.ลาว เพิ่มขึ้นถึงเกือบ 100 โครงการ คิดเป็นมูลค่าลงทุนกว่า 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มูลค่าลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติในอุตสาหกรรมเหมืองแร่สูงเป็นอันดับ 2 รองจากอุตสาหกรรมพลังงาน

สำหรับข้อมูลที่น่าสนใจของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ใน สปป.ลาว มีดังนี้

➤ ปริมาณการผลิตแร่ของ สปป.ลาว

การสำรวจแหล่งแร่และการผลิตแร่ใน สปป.ลาว ซึ่งเริ่มขึ้นอย่างช้า ๆ ตั้งแต่ปี 2518 กลายเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกจับตามองอย่างใกล้ชิดเมื่อบริษัทสำรวจและพัฒนาแหล่งแร่รายใหญ่ของออสเตรเลียเข้ามาสำรวจแร่ทองคำและทองแดงในเมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขตในปี 2543 และสามารถผลิตทองคำและทองแดงจำนวนมากตั้งแต่วันที่ 2546 และ ปี 2548 ตามลำดับ ส่งผลให้ สปป.ลาว เป็นประเทศที่มีปริมาณการผลิตทองคำและทองแดงมากที่สุดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ทั้งนี้ ปริมาณแร่ต่าง ๆ ที่ สปป.ลาว ผลิตได้ในปี 2546-2548 มีดังนี้

ปริมาณการผลิตแร่ของ สปป.ลาว

ประเภท	ปริมาณที่ผลิตได้ (ตัน)		
	2546	2547	2548
อัญมณี ^{1/}	2,302,973	712,320	800,000
ทองคำ ^{2/}	5,368	4,392	6,338
เงิน ^{2/}	3,850	2,735	3,405
หินปูน	379,000	518,000	560,000
ซีเมนต์	250,000	250,000	350,000
ถ่านหิน	212,819	298,761	300,000
ยิปซัม	101,727	244,145	250,000
ทองแดง	0	0	30,480
แบไรต์	18,070	10,470	15,000
สังกะสี	850	950	1,100
ดีบุก	360	400	450

หมายเหตุ : 1/ หน่วยเป็นกัรัต

2/ หน่วยเป็นกิโลกรัม

ที่มา : The Mineral Industries of Cambodia and Laos : U.S. Geological Survey, 2006

➤ แหล่งแร่ที่สำคัญของ สปป.ลาว

จากการสำรวจของ Department of Geography of Lao PDR โดยร่วมมือกับกรมทรัพยากรธรณีของไทย Japan International Cooperation Agency (JICA) และบริษัทร่วมทุนเวียดนาม-สปป.ลาว พบว่าแหล่งแร่ที่สำคัญของ สปป.ลาว จำแนกตามประเภททรัพยากรแร่ มีดังนี้

- **ทองคำ** สปป.ลาว มีแหล่งแร่ทองคำกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะแขวงสะหวันนะเขต แขวงเวียงจันทน์ แขวงอุดมไชย แขวงอัตตะปือ และแขวงต่าง ๆ ในภาคเหนือ ปัจจุบัน สปป.ลาว มีเหมืองแร่ทองคำเชิงพาณิชย์ 2 แห่ง ได้แก่ **เหมืองเซโปน** ตั้งอยู่ในเมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขต ดำเนินการโดยบริษัท Lane Xang Minerals Ltd. โดยมีบริษัท Oxiana Ltd. (บริษัทสำรวจและพัฒนาเหมืองแร่สำคัญของออสเตรเลีย) เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด จากการสำรวจเหมืองเซโปนพบว่ามีสินแร่ทองคำประเภท Oxide Gold (แร่ทองคำเกาะตัวอยู่ในหิน) อยู่ถึง 14.2 ล้านตัน โดยหินน้ำหนัก 1 ตันในเหมืองเซโปนมีแร่ทองคำเฉลี่ยประมาณ 3.7 กรัม ทั้งนี้ ในปี 2548 เหมืองเซโปนผลิตทองคำได้ 6,232 กิโลกรัม เกือบทั้งหมดส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ และ**เหมือง Phu Bia** ตั้งอยู่ในแขวงเวียงจันทน์ ดำเนินการโดยบริษัท Pan Australian Resources Ltd. ทั้งนี้ สินแร่ทองคำซึ่งมีอยู่ราว 8.6 ล้านตันในเหมือง Phu Bia เป็นประเภท Oxide Gold เช่นกัน อย่างไรก็ตาม หินน้ำหนัก 1 ตันในเหมือง Phu Bia มีแร่ทองคำเฉลี่ยประมาณ 1 กรัม อนึ่ง เหมือง Phu Bia ผลิตทองคำได้ 106 กิโลกรัม ในปี 2548

- **ทองแดง** สปป.ลาว มีแหล่งแร่ทองแดง 46 แห่ง กระจายอยู่ในแขวงสะหวันนะเขต แขวงพงสาลี แขวงหลวงน้ำทา แขวงอุดมไชย และแขวงเชียงของ ปัจจุบันเหมืองแร่ทองแดงเชิงพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดใน สปป.ลาว คือ **เหมืองเซโปน** ในเมืองเซโปน จากการสำรวจเหมืองเซโปนพบว่ามีสินแร่ทองแดงอยู่ถึง 23 ล้านตัน (ก้อนร่น้ำหนัก 1 ตันมีแร่ทองแดงเฉลี่ย 30 กรัม) ทั้งนี้ ในปี 2548 เหมืองเซโปนผลิตทองแดงได้ 30,480 ตัน โดยครึ่งหนึ่งของทองแดงที่ผลิตได้ส่งออกมายังไทย

- **ถ่านหิน** แหล่งถ่านหินมีอยู่ทั่วทุกภาคของ สปป.ลาว โดยเหมืองถ่านหินที่สำคัญ ได้แก่ **เหมือง Hongsa** ตั้งอยู่ในแขวงไซยะบุรี ดำเนินการโดยบริษัท Hongsa Lignite Co., Ltd. และ**เหมือง Vieng Poukha** ตั้งอยู่ในแขวงหลวงน้ำทา ดำเนินการโดยบริษัท Vieng Phoukha Coal Mining Co., Ltd. ถ่านหินที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ส่งออก และบางส่วนใช้เป็นวัตถุดิบของโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหินใน สปป.ลาว

- **สังกะสี** สปป.ลาว มีแหล่งแร่สังกะสีราว 75 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ปัจจุบันแหล่งแร่สังกะสีที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้าไปสำรวจและขุดเจาะแล้วมีเพียง 2 แห่งซึ่งล้วนตั้งอยู่ในแขวงเวียงจันทน์ ได้แก่ **เหมือง Kaison** ดำเนินการโดยบริษัท Thai Padaeng Industry Public Co., Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างเอกชนไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว และ**เหมือง Pha Luang** ดำเนินการโดยบริษัท First Pacific Mining Company สังกะสีทั้งหมดที่ขุดได้จากเหมือง Pha Luang ส่งออกไปจำหน่ายยังจีน

➤ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการทำเหมืองแร่ใน สปป.ลาว ที่สำคัญ ได้แก่

- **ค่าเช่าที่ดิน** นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเข้าไปสำรวจแหล่งแร่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินให้กับรัฐบาล สปป.ลาว ปีละ 0.5-1 ดอลลาร์สหรัฐต่อเฮกตาร์ และต้องเสียค่าเช่าเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 3-12 ดอลลาร์สหรัฐต่อเฮกตาร์เมื่อดำเนินการถึงขั้นตอนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

- **ค่าธรรมเนียม** นักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินการผลิตแร่ใน สปป.ลาว ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้กับรัฐบาล สปป.ลาว ในสัดส่วนร้อยละ 3-5 ของมูลค่าแร่ที่จำหน่ายได้ ขึ้นอยู่กับประเภทของแร่ที่ผลิตได้ อาทิ เหล็ก สังกะสี ตะกั่ว ดีบุก โปแตช และยิปซัม เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 3 ของมูลค่าแร่ที่จำหน่ายได้ ทองแดง และเงิน เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 4 ทองคำ แพลทินัม และอัญมณี เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 5

- **ภาษีกำไร (Profit Tax)** นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนทำเหมืองแร่ใน สปป.ลาว ต้องเสียภาษีกำไร ร้อยละ 20-35 ของกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน

- **ภาษีนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์** รัฐบาล สปป.ลาว จัดเก็บภาษีนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ร้อยละ 1 ของมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์

- **ภาษีเงินได้** พนักงานชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ใน สปป.ลาว ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาร้อยละ 10 ของค่าจ้างที่ได้รับ

นอกเหนือจากเหมืองแร่ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน สปป.ลาว ยังมีการสำรวจแหล่งแร่ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการก่อสร้างเหมืองแห่งใหม่อย่างต่อเนื่อง อาทิ บริษัท **Pan Australian Resources Ltd.** ตั้งเป้าผลิตทองคำจากเหมือง Phu Bia ให้ได้ 1,608 กิโลกรัม และอยู่ระหว่างการสำรวจทองแดงในเหมือง Phu Bia โดยคาดว่าจะสามารถผลิตทองแดงจากเหมืองนี้ได้ 50,000 ตันต่อปี อีกทั้งยังมีแผนเริ่มผลิตทองคำและทองแดงจากเหมือง Phu Kham แขวงเวียงจันทน์ในปี 2551 บริษัท **Oxiana Ltd.** สำรวจพบแร่ทองคำและทองแดงบริเวณเมืองท่าแตง แขวงสาละวัน และมีแผนผลิตทองคำและทองแดงในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีบริษัทต่างชาติอีกหลายราย โดยเฉพาะจีน และเวียดนาม ที่ขออนุญาตเข้าสำรวจและดำเนินกิจการเหมืองแร่ใน สปป.ลาว อาทิ ทองคำ ทองแดง ถ่านหิน เหล็ก บ็อกไซต์ ตะกั่ว และดีบุก ทั้งนี้ World Bank คาดการณ์ว่าในปี 2568 อุตสาหกรรมเหมืองแร่จะสร้างรายได้ให้กับ สปป.ลาว สูงถึง 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 25 ของ GDP ก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน 15,000 คน

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

ธันวาคม 2549